

Uchwała Nr 45/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 7 lutego 2019 r.

**w sprawie wniosku Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku
o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku *pedagogika*
prowadzonym na Wydziale Pedagogicznym Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica
w Płocku na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym**

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) w związku z art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1669, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku *pedagogika* prowadzonym na Wydziale Pedagogicznym Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany oceny warunkowej wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 710/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 listopada 2018 r.

W § 2 Uchwały Nr 710/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, iż ocena warunkowa kształcenia na kierunku *pedagogika* prowadzonym na Wydziale Pedagogicznym Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, została wydana zgodnie z określonymi w statucie PKA warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów jakościowych oceny programowej. Kryteria *konceptcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni*, a także *program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia*, uzyskały ocenę „**zadowalającą**”. Kryteria: *umiędzynarodowienie procesu kształcenia oraz infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia* uzyskały ocenę „**wyróżniającą**”. Pozostałe kryteria – *skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, kadra prowadząca proces kształcenia, współpraca z otoczeniem społeczno – gospodarczym w procesie kształcenia, a także opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia*, otrzymały ocenę „**w pełni**”.

W Uchwale Nr 710/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej sformułowano następujące zarzuty:

1. Kryterium nr 1 Konceptcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni otrzymało ocenę „zadowalającą”, ponieważ:

- 1) Specjalności studiów drugiego stopnia, tj. grafika i media w edukacji, taniec i fitness, pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna, pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną, nie wpisują się w koncepcję kształcenia na kierunku *pedagogika*, wykraczając poza przyjęte efekty kształcenia. Prezydium PKA uznało wyjaśnienie, iż

Uczelnia zrezygnowała ze specjalności taniec i fitness oraz grafika i media w edukacji, jednak ocena dotyczy okresu, w którym specjalności te istniały.

- 2) Efekty kształcenia przewidywane dla specjalności pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna oraz pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną, nie pokrywają się z zaplanowanymi kierunkowymi efektami kształcenia, ponieważ kwalifikacje do pracy z uczniami z niepełnosprawnością sensoryczno-motoryczną, przewlekłe chorymi oraz z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną związane są przede wszystkim z pedagogiką specjalną.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podniosła, iż część z zaleceń sformułowanych w raporcie Zespołu oceniającego z wizytacji dokonanej w dniach 11-12 marca 2018 roku została już przedstawiona przez członków Zespołu w trakcie spotkania podsumowującego wizytację, dlatego Władze Wydziału natychmiast po jej zakończeniu podjęły pracę nad poprawieniem zgłoszonych zastrzeżeń. Senat Uczelni dokonał zmiany swojej uchwały i przyporządkował kierunek „pedagogika” wyłącznie do obszaru nauk społecznych. Przekonstruowano kierunkowe efekty kształcenia na studiach I stopnia, kładąc większy nacisk na kształcenie praktycznych umiejętności studentów. Ta zmiana wymusiła ponowne opracowanie kart wszystkich przedmiotów. Zrezygnowano ze specjalności „grafika i media w edukacji” oraz „taniec i fitness”, gdyż o tych specjalnościach rozmawiano w trakcie wizytacji. Zmodyfikowano także zapisy w suplementach absolwentów kończących specjalności „pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna” oraz „pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną”. Uczelnia dodała, że dokładny opis podjętych działań naprawczych ujęty został w odpowiedzi na Raport Zespołu oceniającego.

Wnioskodawca wywiódł dalej, iż „z wielkim więc zdziwieniem przeczytaliśmy w Uchwale Prezydium PKA, że działania naprawcze na zalecenie pierwsze nie zostały uwzględnione i rozbite na dwa oddzielne zarzuty. Po raz pierwszy spotkaliśmy się z przypadkiem, że podjęte zgodnie z zaleceniami ZO działania naprawcze nie są ostatecznie przyjmowane. A co innego mogliśmy zrobić, aby nasze działania były zgodne z zaleceniem ZO? W zaleceniu występuje słowo »rezygnować« i zrezygnowaliśmy ze specjalności »grafika i media w edukacji« oraz »taniec i fitness«. Argument, że »jednak ocena dotyczy okresu, w którym specjalności te istniały« (str. 1) nie brzmi przekonująco i jest wyjątkowo niekonsekwentnie wykorzystywany, gdyż uznano działania naprawcze SWPW w stosunku do zalecenia drugiego i trzeciego - przyjmując je do wiadomości. Rezygnacja z tych dwóch specjalności jest tak samo dobrym działaniem jak zmiana przyporządkowania kierunku oraz przekonstruowanie efektów kształcenia. Należy więc postawić pytanie - dlaczego dokładna realizacja dwóch zaleceń została uznana, a jednego nie?”

Następnie Uczelnia wyjaśniła kwestię braku rezygnacji z dwóch pozostałych specjalności, czyli „pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna” oraz „pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną” podnosząc, że te dwie specjalności nie były podczas wizytacji ZO tak ostro krytykowane, jak dwie poprzednie i dodała, że „Z ostateczną decyzją na ich temat wstrzymywaliśmy się do czasu otrzymania raportu ZO. Raport z jednoznaczną decyzją o nieuruchamianiu tych specjalności (otrzymany po 7 miesiącach od wizytacji), był jednak spóźniony w stosunku do naboru i rozpoczęcia nowego roku akademickiego 2018/2019. Powody pozostawienia w ofercie obu wymienionych specjalności opisaliśmy w odpowiedzi na Raport ZO. Przypomnimy tylko, że nie jest naszym celem kształcenie diagnostów i rehabilitantów w zakresie specjalności pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna, co znajduje odzwierciedlenie w zapisach suplementu do dyplomu. Naszym celem było wsparcie nauczycieli różnych przedmiotów po studiach licencjackich w pracy dydaktyczno-wychowawczej z dziećmi

i młodzieżą z niepełnosprawnościami w klasach integracyjnych w szkołach ogólnodostępnych. Wynikało to z potrzeb interesariuszy zewnętrznych, którzy chcieliby, aby nauczyciele prowadzący zajęcia z różnych przedmiotów w klasach integracyjnych wyposażeni byli w podstawową wiedzę i umiejętności w zakresie nauczania dzieci z różnymi dysfunkcjami i mieli łatwiejszy kontakt w porozumiewaniu się z nauczycielami wspomagającymi. Nieodłącznym wsparciem dla tych nauczycieli są tzw. nauczyciele wspomagający, mający kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej. Uruchomieniu tych specjalności przyświecał cel podwyższenia kwalifikacji nauczycieli w zakresie efektów wyszczególnionych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.”

Uczelnia wywiodła następnie, że w kolejnym roku akademickim 2019/2020 rezygnuje ze specjalności „pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna” oraz „pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiono informację o podjęciu działań naprawczych już na etapie odpowiedzi na raport Zespołu Oceniającego. Niewątpliwie należy uznać za właściwe działanie naprawcze rezygnację z prowadzenia specjalności grafika i media w edukacji oraz taniec i fitness, których pojawienie się w ofercie pedagogicznej jest całkowicie nieadekwatne do modelu kształcenia na kierunku pedagogika i profilu absolwenta tego kierunku. Punkt 1) zarzutu 1 sformułowanego w Uchwale Prezydium dotyczył jednak braku takiej adekwatności czterech, a nie dwóch specjalności studiów drugiego stopnia, tj. grafika i media w edukacji, taniec i fitness, pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna, pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną podnosząc, iż nie wpisują się w koncepcję kształcenia na kierunku pedagogika, wykraczając poza przyjęte efekty kształcenia. Odnośnie specjalności pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna oraz pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną, we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdziła, że specjalności te nie będą prowadzone od roku akademickiego 2019/2020. Nie dołączono jednak odpisów żadnych aktów prawnych, które potwierdzałyby, iż deklaracja ta uzyska moc wiążącą. Zespół oceniający zwracał uwagę na nieadekwatność specjalności: pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna oraz pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną do modelu kształcenia właściwego dla kierunku pedagogika, co powinno dla Uczelni stanowić istotną przesłankę do podjęcia działań naprawczych analogicznych do tych, które podjęto wobec specjalności grafika i media w edukacji oraz taniec i fitness. Mając na uwadze powyższe Prezydium PKA stwierdza, iż działania naprawcze podjęte przez Uczelnię nie są w pełni satysfakcjonujące, gdyż w aktualnej ofercie kierunku pozostawiono dwie z czterech specjalności, których prowadzenie budziło zastrzeżenia Zespołu oceniającego.

Odnośnie części zarzutu 1 ujętej w punkcie 2) Prezydium PKA podtrzymuje stanowisko, iż Uczelnia zastosowała wadliwą interpretację dyrektyw, wynikających ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Uczelnia nie podjęła działań naprawczych, które czyniłyby zasadnym usunięcie zarzutu, iż efekty kształcenia przewidywane dla specjalności pedagogika rewalidacyjno-terapeutyczna oraz pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną, nie pokrywają się z zaplanowanymi kierunkowymi efektami kształcenia, ponieważ kwalifikacje do pracy z uczniami z niepełnosprawnością sensoryczno-motoryczną, przewlekłe chorymi oraz z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną związane są przede wszystkim z pedagogiką specjalną. Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela w zakresie wiedzy i umiejętności należy realizować w ramach poszczególnych modułów/zajęć jako konieczne treści dla osiągnięcia efektów kształcenia zgodnych z pożądaną sylwetką absolwenta specjalności

nauczycielskiej, a nie podczas odrębnie organizowanych specjalności rewalidacyjnych czy terapeutycznych. Zgodnie z założeniami modelu kształcenia wynikającymi ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, nauczyciel powinien być przygotowany zarówno do wykonywania roli diagnosty (w oparciu o prowadzone eksploracje action research), jak i posiadać kompetencje pierwszej interwencji wspierającej rozwój. Nie jest to równoznaczne z posiadaniem kompetencji przypisanych rewalidacji, terapii czy umiejętności prowadzenia zajęć z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Do nabycia tych kompetencji niezbędne jest bowiem nabycie kompetencji w ramach pełnego cyklu kształcenia na odrębnym kierunku studiów – na kierunku pedagogika specjalna. Konstrukcja studiów drugiego stopnia na kierunku pedagogika, które zgodnie z koncepcją Wnioskodawcy mają uzupełniać – poprzez kształcenia w ramach dwóch specjalności: pedagogika rewalidacyjno - terapeutyczna oraz pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną – kompetencje osób z przygotowaniem pedagogicznym poprzez ich poszerzenie o kompetencje niezbędne do pracy w szkole specjalnej czy klasach integracyjnych, w istocie nie pozwala na uzyskanie kompetencji niezbędnych do pracy w w/w jednostkach systemu oświaty.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Kryterium nr 2 Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia otrzymało ocenę „zadowalającą”, bowiem:

- 1) W programach kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia są znaczne dysproporcje między godzinami kontaktowymi, a pracą własną studenta. Liczba godzin pracy własnej studenta wielokrotnie przewyższa liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, których liczba w zależności od specjalności wynosi od 556 godzin (Edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne), poprzez 540 godzin (Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza), do 532 godzin (pozostałe specjalności), a pozostałe blisko 2500 godzin, to samodzielna praca studenta. Taka sytuacja w znacznej mierze dyskwalifikuje programy studiów drugiego stopnia.
- 2) Brak racjonalnego rozłożenia efektów kształcenia. Przy niewielkiej liczbie godzin przeznaczonych na bezpośredni kontakt z nauczycielem, koordynatorzy niektórych przedmiotów zakładają realizację i weryfikację znacznej liczby efektów. Uwaga ta dotyczy np. na studiach pierwszego stopnia przedmiotów: *Diagnoza i terapia społeczno-wychowawcza* 20 efektów/16 godzin kontaktowych; *Metodyka i organizacja pracy pedagoga szkolnego* 15 efektów/16 godzin kontaktowych; a na studiach drugiego stopnia - *Pedeutologia* 27 efektów/16 godzin kontaktowych; *Media w edukacji* 19 efektów/8 godzin kontaktowych, *Logika z retoryką* 14 efektów/16 godzin kontaktowych.
- 3) Prezydium PKA stwierdza, że w programie kształcenia występuje zbyt mała liczba godzin zajęć dydaktycznych umożliwiających osiągnięcie praktycznych efektów kształcenia, ponieważ Uczelnia do zajęć o charakterze praktycznym zalicza przedmioty typowo teoretyczne, np. *Współczesne dyskursy pedagogiczne*, *Pedagogika porównawcza*, czy *Współczesne koncepcje filozofii i etyki*. W związku z tym nie zostały spełnione warunki określone w § 5ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1596, z późn. zm.), który stanowi, że zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla kierunku o profilu praktycznym, są prowadzone: w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności

zawodowej oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

- 4) Część prac dyplomowych treściowo i tematycznie nie jest zgodnych z zakresem dyscypliny pedagogika (np. Symulatory lotu jako nowoczesne środki technologii w kształceniu pilotów; Samokształcenie organistów w dobie kształcenia ustawicznego; Recepcja nauk buddyjskich w okolicach ośrodka w Kucharach). Ponadto w części tych prac stwierdzono błędy metodologiczne przejawiające się w nieprawidłowej interpretacji i analizie zebranego materiału.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wskazała, że w odniesieniu do ośmiu zaleceń przedstawionych w raporcie Zespołu oceniającego wprowadzono odpowiednie działania naprawcze oraz udzielono wyczerpujących wyjaśnień w przesłanej odpowiedzi. Podobnie jak w przypadku kryterium numer 1, zmiany wprowadzane były już od czasu zakończenia wizytacji Zespołu oceniającego. Najważniejszą zmianą było przyjęcie nowego programu kształcenia. Wprowadzone w nim modyfikacje nie wynikały jedynie ze zmiany przyporządkowania kierunku wyłącznie do jednego obszaru nauk społecznych oraz wynikającej z tego zmiany kierunkowych efektów kształcenia. Rada Wydziału zmieniła liczbę przedmiotów i liczbę godzin zajęć na specjalnościach, a wykładowcy opracowujący karty przedmiotów urealnili liczbę osiągniętych przez studentów przedmiotowych efektów kształcenia oraz rozbudowali metody praktyczne zdobywania wiedzy i umiejętności. Następnie Uczelnia dodała, że w załączniku numer 4, przesłanym wraz z odpowiedzią na raport ZO na płycie CD, przesłano opracowaną dokumentację nowego programu studiów. Jak podniósł Wnioskodawca, „wydaje nam się, że ZO nie dość wnikliwie przeanalizował wprowadzone zmiany, gdyż w Uchwale Prezydium PKA ponownie pojawiły się cztery zalecenia z Raportu ZO, tym razem w formie zastrzeżeń wpływających na ocenę końcową, które zostały już przez Wydział wyeliminowane”.

Odnosnie części zarzutu 2 ujętej w punkcie 1), Wnioskodawca stwierdził, że „...zarzucane w Uchwale Prezydium PKA »znaczne dysproporcje między godzinami kontaktowymi, a pracą własną studenta« (str. 1) nie mają miejsca w zmodyfikowanym programie studiów. Na studiach pierwszego stopnia liczba godzin kontaktowych wynosi, w zależności od specjalności, od 1852 do 1869, co stanowi ponad 41% ogólnej liczby godzin. Na studiach drugiego stopnia, również w zależności od specjalności, liczba godzin kontaktowych to wartość od 1176 do 1209, czyli ok. 40% ogólnej liczby godzin. Liczba godzin kontaktowych to suma godzin przeznaczonych na zajęcia i praktyki (kolumna Godziny Suma w Planie studiów), udział w egzaminach (kolumna BUNAIS inne) oraz udział w konsultacjach (kolumna BUNAIS kons.)”.

Dalej Wnioskodawca wywiódł, że poprzednia i aktualnie obowiązująca ustawa konstytuująca status szkolnictwa wyższego i nauki definiuje studia stacjonarne, jako takie „w ramach których co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów jest uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów”. Zdaniem Uczelni, studia niestacjonarne w poprzednio obowiązującej ustawie zdefiniowane były wyłącznie jako forma studiów wyższych, inna niż studia stacjonarne. W nowej ustawie doprecyzowano, że studia niestacjonarne to takie, „w ramach których mniej niż połowa punktów ECTS objętych programem studiów może być uzyskiwana z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów”. W ocenie Uczelni „...przedstawione powyżej wyliczenia godzin w pełni wypełniają wymagania ustawowe - skąd zatem zastrzeżenia Zespołu? W odpowiedzi na Raport ZO opisaliśmy dokładnie działania Uczelni angażujące studentów

w proces samokształcenia (realizacja kursów na platformie e-learningowej WLODEK, przygotowanie się do zajęć typu konwersatorium). A przecież podstawową rolą współczesnych uczelni nie jest przekazywanie gotowej wiedzy i pokazywania podstawowych umiejętności na zajęciach, a przygotowanie studentów do ciągłego zdobywania wiedzy i opanowywania nowych umiejętności w procesie samokształcenia. Ma to ich przygotować do funkcjonowania w otoczeniu społeczno-gospodarczym opartym na wiedzy i wdrożyć do edukacji ustawicznej (ang. LLL). Przedstawione powyżej liczby godzin w przeliczeniu na punkty ECTS dają na studiach pierwszego stopnia wartość ok. 74, czyli ok. 41% wymaganej liczby 180 punktów ECTS, a na studiach drugiego stopnia wartość ok. 48, czyli ok. 40% wymaganej liczby 120 punktów ECTS. Wartość ta jest mniejsza niż połowa punktów ECTS, ale zgodna z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W okresie wizytacji, jak również obecnie, nie istniały i nie istnieją inne rozwiązania prawne, które wymuszałyby prowadzenie większej liczby zajęć kontaktowych na studiach pedagogicznych”.

Odnosnie części zarzutu 2 ujętej w punkcie 2) Wnioskodawca wyjaśnił, że władze Wydziału dokonały zmiany kierunkowych efektów kształcenia. W ślad za tym nastąpiła zmiana wszystkich kart przedmiotów. Nauczyciele akademicki opracowujący nowe karty przedmiotów zmniejszyli liczbę uzyskiwanych przez studentów efektów kształcenia. Podane w Uchwale Prezydium PKA przykłady nie są już, zdaniem Uczelni, aktualne. Jak podniosła Uczelnia, „w obowiązujących od bieżącego roku akademickiego kartach przedmiotów, umieszczonych w załączniku nr 4 do odpowiedzi na Raport ZO, liczba efektów kształcenia przypisanych do poszczególnych przedmiotów jest mniejsza. W tabeli nr 1 prezentujemy ilościowe zestawienie efektów przed i po zmianach w programach kształcenia/Liczba efektów przypisanych do poszczególnych przedmiotów pochodzi z kart przedmiotów przesłanych w raporcie samooceny i obowiązujących w roku akademickim 2017/2018 (kolumna »przed zmianą«) oraz z kart przesłanych w odpowiedzi na Raport ZO i obowiązujących od bieżącego roku akademickiego 2018/2019 (kolumna »po zmianie«).

Tabela nr 1. Ilościowe zestawienie efektów przed i po zmianach w programach kształcenia

Stopień studiów	Przedmiot	Liczba efektów	
		przed zmianą	po zmianie
pierwszy	Diagnoza i terapia społeczno- wychowawcza	20	12
	Metodyka i organizacja pracy pedagoga szkolnego	15	10
drugi	Pedeutologia	27	8
	Media w edukacji	19	9
	Logika z retoryką	14	5

Jak widać z powyższego zestawienia, liczba efektów kształcenia zmniejszyła się w niektórych przypadkach nawet o ponad połowę, zgodnie z zaleceniami ZO.

Odnosnie części zarzutu 2 ujętej w punkcie 3) Uczelnia podniosła, że „...w odpowiedzi na Raport ZO dokładnie opisaliśmy sposób zaliczania zajęć z poszczególnych przedmiotów do zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Warunkiem nie są przekazywane treści, a forma zajęć i sposób ich prowadzenia. Z planu studiów, przesłanego w załączniku nr 4 wraz z odpowiedzią na Raport ZO, można odczytać z kolumny ECTS ZChP, że obecnie do zajęć o charakterze praktycznym przypisano na studiach pierwszego stopnia od 121,5 do 126,8 pkt ECTS (ponad 67%), a na studiach drugiego stopnia od 74,6 do 80,6 pkt ECTS (ponad 62%). Przedziały wynikają z obliczeń przeprowadzonych niezależnie

dla każdej specjalności. Nawet jeżeli odliczymy sporne przedmioty z teoretycznymi treściami kształcenia, to i tak pozostała wartość przekroczy wymaganą połowę punktów ECTS”.

Odnosnie części zarzutu 2 ujętej w punkcie 4) Wnioskodawca podniósł, że Władze Uczelni i Wydziału zdają sobie sprawę „...z niezadawalającego poziomu nielicznych prac dyplomowych. Nasze wątpliwości budzi jednak, kilkakrotnie powtarzana uwaga o niepoprawnym stosowaniu procentów przy prezentacji wyników badań w pracach dyplomowych. Podawanie wyników w procentach (nawet dla małej próby badawczej) jest poprawne pod warunkiem, że podajemy zawsze liczebność badanej próby. Taki sposób prezentacji danych jest bardziej czytelny. Można się zgodzić, że niektóre z tematów prac były niepoprawnie sformułowane. Na obronę wskazanych przez PKA tematów prac dyplomowych jako tematycznie niezgodnych z dyscypliną pedagogika można wysunąć następujące argumenty:

a) Tematy są z pogranicza pedagogiki i innych dyscyplin naukowych, co można uznać za symptom bardzo cenionej i preferowanej teraz w nauce interdyscyplinarności.
b) W każdym z tych trzech podanych poniżej tematów można znaleźć zagadnienia wchodzące tradycyjnie w dyscyplinę pedagogiki:

- Symulatory lotu jako nowoczesne środki technologii w kształceniu pilotów.
- Samokształcenie organistów w dobie kształcenia ustawicznego.
- Recepcja nauk buddyjskich w okolicach ośrodka w Kucharach.

Sformułowania takie, jak: nowoczesne środki technologii w kształceniu, samokształcenie, kształcenie ustawiczne, recepcja nauk mieszczą się w problematyce dyscypliny pedagogika. Tematy prac dyplomowych nawiązują do doświadczeń zawodowych studentów i są dostosowane do potrzeb interesariuszy zewnętrznych. Tematy prac, które zostały zakwestionowane przez ZO jako niepedagogiczne, zostały przeanalizowane przez samodzielnych pracowników naukowych zatrudnionych w naszej Uczelni. W części podzielili oni zastrzeżenia ZO, ale uznali, że prace te mogły zostać przyjęte przez promotorów.

Dla przykładu, praca zatytułowana »Symulatory lotu jako nowoczesne środki technologii w kształceniu pilotów« została napisana przez studenta, który na co dzień zawodowo związany jest z kształceniem pilotów. W pracy tej oprócz rozdziałów teoretycznych zamieszczono rozdział metodologiczny. W części metodologicznej właściwie sformułowano cel i przedmiot badań, problemy i hipotezy badawcze. Trafnie wybrano metodę, technikę i narzędzie badawcze z zakresu dyscypliny pedagogika (sondaż diagnostyczny, ankieta, kwestionariusz ankiety) oraz omówiono organizację i przebieg badań. Kolejny rozdział w sposób właściwy prezentuje wyniki badań własnych i weryfikację postawionych hipotez badawczych. Pracę kończą wnioski wynikające z przeprowadzonych badań. W zakresie pozostałych uwag dotyczących prac dyplomowych studentów podjęte zostały działania naprawcze, o których pisaliśmy w odpowiedzi na Raport. Odbłyły się już dwa seminaria dla promotorów prac dyplomowych na kierunku pedagogika dotyczące metodologii badań oraz wykorzystania statystyki w pracach dyplomowych.”

Stanowisko Prezydium PKA

Odnosnie części zarzutu 2 ujętej w punkcie 1), we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wskazała na brak ponownej analizy zakresu zmian, jakie po wizytacji wprowadzono na kierunku. Uczelnia istotnie podjęła pewne działania naprawcze zgodne z zaleceniami Zespołu Oceniającego i nawiązujące do konkluzji Prezydium PKA, jednak działania te nie są w pełni satysfakcjonujące. Uczelnia zwiększyła liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, jednak uczyniła to m.in. poprzez zaliczenie do godzin kontaktowych udziału w egzaminach oraz w konsultacjach. Egzaminy są elementem

weryfikacji uzyskania efektów kształcenia, a nie ich nabywania, natomiast konsultacje są instytucją fakultatywną, z której student w ogóle nie musi korzystać, zatem wliczanie godzin dyżurów do puli zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów jest chybione.

Co więcej, Uczelnia przewidziała m.in. 8 godzin wykładu i 8 godzin ćwiczeń, jako zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów z przedmiotu specjalnościowego: podstawy edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej na 2 roku studiów licencjackich. Taka liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów, w przypadku jednego z przedmiotów kluczowych dla nabycia kompetencji właściwych dla wykształcenia nauczycielskiego, jest rażąco nieadekwatny. Każda z edukacji objętych w/w przedmiotem ma swoją specyfikę i odrębny zestaw treści kształcenia, co pozwala wyliczyć, że zaledwie 2 spotkania po 2 godziny poświęcone zostaną problematyce przedszkolnej i 2 spotkania problematyce wczesnoszkolnej (klasom I-III).

Uczelnia nie przedstawiła informacji, które uzasadniałyby przyjęcie, że zaniżanie liczby godzin zajęć z przedmiotów tak kluczowych dla kierunku, jak podstawy edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, zostało wyeliminowane.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w tej części w mocy.**

Oдноśnie części zarzutu 2 ujętej w punkcie 2), Prezydium PKA stwierdza w oparciu o wyjaśnienia udzielone we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, iż Uczelnia dokonała właściwych działań naprawczych.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut w tej części stał się bezprzedmiotowy.**

Oдноśnie części zarzutu 2 ujętej w punkcie 3), Prezydium PKA podtrzymuje stanowisko, iż w programie kształcenia nadal występuje zbyt mała liczba godzin zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidzianych w programie studiów dla kierunku o profilu praktycznym, które w myśl § 5 ust. 1 rozporządzenia MNiSW z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów są prowadzone: 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej; 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów; 3) przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. Z tej definicji jednoznacznie wynika, jakie warunki muszą być spełnione, aby zajęcia mogły być uznane za związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Argumenty Uczelni nie odnoszą się do realizacji powołanych wyżej przesłanek normatywnych, dlatego nie mogą stanowić podstawy zmiany stanowiska Prezydium PKA.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w tej części w mocy.**

Oдноśnie części zarzutu 2 ujętej w punkcie 4), wbrew argumentom Uczelni przedstawionym we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, przytoczone w Uchwale Prezydium PKA tematy prac są całkowicie nieadekwatne do modelu kształcenia na kierunku *pedagogika* i nie są koherentne ze specyfiką uprawnień zawodowych nabywanych po ukończeniu ww. kierunku. Twierdzenie Wnioskodawcy, iż tematy tych prac lokują się na pograniczu pedagogiki jest błędne. Tematy wskazanych prac faktycznie lokują się w całości poza tym pograniczem, tematyka tych prace jest adekwatna do kierunków takich, jak lotnictwo, kulturoznawstwo czy antropologia (recepja nauk buddyjskich). Jedynie temat drugi z wymienionych zawiera pojedyncze wątki pedagogiczne (edukacja ustawiczna, samokształcenie). Nie zmienia to

jednak faktu, że wskazane tematy prac posiadają nikły związek ze studiowanymi specjalnościami, a to z nimi winny tematy również pozostawać w ścisłej koherencji. Z pewnością do właściwych działań naprawczych można zaliczyć, podniesioną przez Wnioskodawcę, organizację seminariów metodologicznych dla pracowników Wydziału.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w tej części w mocy.**

W związku z utrzymaniem w mocy zarzutów wskazanych w kryteriach: 1 (w całości) i 2 (w części), sformułowana uprzednio warunkowa ocena programowa **pozostaje w mocy.**

§ 2

Ocena programowa na kierunku *pedagogika* w jednostce wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim 2019/2020.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Krzysztof Diks